

СОВЕТ
СТАРОКЫРЛАЙСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Тукая, д. 2, с.Нижние Метески, Арский
муниципальный район, 422022
Тел. (84366)56-2-93, факс (84366)56-2-93. E-mail: Kuper.Ars@tatar.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСКЕ КЫРЛАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
Тукай урамы, 2 йорт, Түбән Мәтәскә авылы,
Арча муниципаль районы, 422022

**ИСКЕ КЫРЛАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
КАРАРЫ**

23 сентябрь 2022 ел

№ 59

«2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Кырлай авыл жирлегендә энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру» муниципаль программасын раслау турында

«Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру турында, һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2009 елның 23 декабрдәге 261-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Иске Кырлай авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. «2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Кырлай авыл жирлегендә энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру» муниципаль программасын кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтына урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемә алам.

Иске Кырлай авыл жирлеге башлыгы

Ф.Ф.Лутфуллин

Иске Кырлай
авыл җирлеге Советының
23 сентябрь 2022 ел, №59
карарына кушымта

**«2022 - 2025 елларга Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы Иске Кырлай авыл
җирлегендә энергияне сак тоту һәм энергетик
нәтиҗәлелекне арттыру» муниципаль программасы**

Түбән Мәтәскә авылы

1. Программаның исеме	«2022 - 2025 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Кырлай авыл җирлегендә энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру» муниципаль программасы
2. Программаны эшләүнең хокукий нигезләре	<p>- «Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру турында, һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2009 елның 23 ноябрендәге 261-ФЗ номерлы Федераль закон, 25 статья. Дәүләт яки муниципаль берәмлек катнашындагы оешмалар һәм эшчәнлекнең җайга салынулы төрләрен гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан энергияне сак тотуны һәм энергетик нәтижелелекне арттыруны тәэмин итү;</p> <p>- «Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру өлкәсендә региональ һәм муниципаль программаларга таләпләр турында» 2009 елның 31 декабрендәге 1225 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте карары;</p> <p>- «Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелек өлкәсендә региональ, муниципаль программаларны үстерү өчен кулланыла ала торган энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелек өлкәсендәге чараларның якынча исемлеген раслау турында» Россия Икътисади үсеш министрлыгының 2010 елның 17 февралендәге 61 номерлы боерыгы;</p> <p>- «Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыруның максатчан күрсәткечләрен исәпләү методикасын раслау турында, шул исәптән чагыштырма шартларда» Россия Минрегионының 2010 елның 07 июнендәге 273 номерлы боерыгы.</p>
3. Программаны раслау датасы	01.09.2022 ел
4. Программаның максаты	Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру чараларын гамәлгә ашыру исәбенә энергетик ресурслардан рациональ файдалануны тәэмин итү.
5. Программаның бурычлары	<p>-энергияне сак тоту белән идарә итү буенча оештыру-хокукий чаралар комплексын үткөрү, шул исәптән энергетик ресурсларны кулланганда энергетик нәтижелелекне характерлый торган күрсәткечләр системасын булдыру, аларны мониторинглау, шулай ук мәгълүмат җыю һәм анализлау;</p> <p>-ягулык - энергетик ресурсларны экономияләү;</p> <p>-кулланыла торган энергетик ресурсларның бөтен күләмен исәпкә алуны тәэмин итү;</p> <p>-ягулык-энергетик балансларын алып баруны оештыру;</p> <p>-энергетик ресурслар өчен түләү чыгымнарын киметү.</p>
6. Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2022-2025 еллар

<p>7. Программаның көтелгән нәтижеләре</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Администрациядә һәм урамнарны яктырту системаларында электр энергиясен экономияләү; - Энергияне сак тоту белән кызыксынуны арттыру; - Коммуналь ресурслар өчен түләүгә җирле бюджет чыгымнарын киметү.
<p>8. Программаның күләме һәм финанслау чыганақлары, шул исәптән еллар буенча</p>	<p>Программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү чыганагы - җирле бюджет.</p> <p>Муниципаль программаны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме 297 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:</p>
	<p>2022 елда - 5 мең сум; 2023 елда - 5 мең сум; 2024 елда - 5 мең сум; 2025 елда - 5 мең сум; 2022-2025 елларда Программа чараларын финанслау күләмнәре һәм структурасы Иске Кырлай муниципаль берәмлегенең бюджет проектын төгәлләштерү нигезендә социаль-икътисади үсеш фаразларын эшләгәндә төгәлләштерелә.</p>
<p>9. Программаны гамәлгә ашыруны мониторинглауның төп механизмнары</p>	<p>Иске Кырлай авыл җирлегендә энергияне саклау өчен җаваплы булган 24.08.2022 ел, № 9 боерык белән Иске Кырлай авыл җирлегенең баш хисапчысы билгеләнде. Ул Программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау өчен җаваплы.</p> <p>Программаны гамәлгә ашыру мониторингы түбәндәгеләр нигезендә гамәлгә ашырылачак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - статистика күзәтүе формалары мәгълүматлары; - Программаны гамәлгә ашыруны квартал саен анализлау мәгълүматлары. <p>Программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне күтәрү өлкәсендә гомуми һәм хосусый максатчан күрсәткечләрне анализлау, аларның үзгәрү динамикасы һәм алынган күрсәткечләрне анализлау нигезендә гамәлгә ашырыла.</p> <p>Программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау нигезендә, кирәк булган очракта, энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру өлкәсендә планлаштырылган максатчан күрсәткечләр, максатлар, бурычлар һәм чаралар төгәлләштереләчәк.</p>

2. МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫ ГАМЭЛГЭ АШЫРУНЫҢ СОЦИАЛЬ-ИКТІСАДИ ӨЛКӨСЕНӘ ГОМУМИ ХАРАКТЕРИСТИКА

Иске Кырлай авыл жирлеге сигез торак пунктны үз эченә ала.

Арча муниципаль районының Иске Кырлай авыл жирлеге территориясендә жиде бюджет оешмасы Иске Кырлай мәдәният спорт үзәге (бинада Иске Кырлай авыл китапханәсе, Иске Кырлай ФАП, административ бина), Өзәк авыл клубы, Иске Иябаш авылының күпфункцияле үзәге (бинада Иске Иябаш ФАП урнашкан), Түбән Мәтәскә авыл клубы (бинада Түбән Мәтәскә авыл китапханәсе, Күпербаш ФАП филиалы урнашкан), административ Иске Кырлай авыл жирлеге бинасы, Мөндеш авылының күпфункцияле үзәге (бинада Мөндеш авыл китапханәсе урнашкан), Югары Мәтәскә авылының административ бинасы урнашкан.

Бюджет оешмаларының исәпкә алу приборлары белән жиһазландырылганлыгы: электр энергиясе - 100%, салкын су - 0%, газ - 100%.

Торак фонды электр куллануны һәм газ белән тәэмин итүне исәпкә алу приборлары белән 100% ка жиһазландырылган.

Иске Кырлай авыл жирлегендә торак фонд һәм бюджет өлкәсе объектларын жылылык белән тәэмин итү.

Авылларда су белән тәэмин итү Иске Кырлай авыл жирлеге тарафыннан башкарыла. Жирлек кулланучыларын электр энергиясе белән тәэмин итүне «Челтәр компаниясе» АЖ нең Биектау бүлегенә ашыра.

Саба районы газ эксплуатацияләү хезмәте газүткәргечләргә хезмәт күрсәтә. Табигый газны төп кулланучылар - торак-коммуналь сектор.

3. МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫ ГАМЭЛГЭ АШЫРУ ӨЛКӨСЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ СӘЯСӘТ ӨСТЕНЛЕКЛӘРЕ, МАКСАТЧАН КҮРСӘТКЕЧЛӘР, МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫ ГАМЭЛГЭ АШЫРУ СРОКЛАРЫ ҺӘМ ЭТАПЛАРЫНЫҢ КӨТЕЛГӘН НӘТИҖӘЛӘРЭ ТАСВИРЛАМАСЫ

Программа «Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтиҗәлелекне арттыру һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2009 елның 23 декабрдәге 261-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнә.

Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтиҗәлелекне күтәрү чараларын гамәлгә ашыру исәбенә энергетик ресурслардан рациональ файдалануны тәэмин итү муниципаль программаның максаты булып тора.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатчан күрсәткечләре:

1. Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтиҗәлелекне арттыру буенча оештыру чараларын гамәлгә ашыру;

2. Файдаланыла торган энергетик ресурсларны исәпкә алу приборларын тулыландыру;

3. Электр белән тәэмин итү һәм су белән тәэмин итү системасының нәтиҗәлелеген арттыру. Программаны гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирерчәк:

- энергетик нәтиҗәлелекне үстерүгә күчүне тормышка ашырырга;
- ягулык-энергетик балансны оптимальләштерергә;
- ТЭР сатып алуга бюджет чыгымнарын киметергә.

Муниципаль программа 2022-2025 елларга исәпләнгән.

Программаны гамәлгә ашыру 2 этапта каралган: беренче этап - 2022-2023 еллар; икенче этап - 2024-2025 еллар.

Программаның икенче этабын гамәлгә ашыру параметрлары 2023 елның ахырыннан да соңга калмыйча төгәлләштерелергә тиеш.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатчан күрсәткечләре турындагы белешмәләр муниципаль программага 1 нче кушымтада бирелде.

4. Муниципаль программаның төп чараларына гомуми характеристика

Муниципаль программаның төп чаралары комплексы - билгеленген нәтижелергә ирешүне тәэмин итә торган чараларны финанслау сроклары һәм күләмнәре буенча координацияләнгән система.

Муниципаль программа түбәндәге функцияләргә гамәлгә ашыруга юнәлтелде:

- хокук билгели торган - тиешле өлкәләрдә норматив хокукий жайга салу;
-хокук куллану;

- турыдан-туры администрацияләү һәм идарә итү, шул исәптән жирле бюджет проектларын эшләү.

Программаның төп чаралары исемлеге:

№	Чаралар исеме	Чара буенча чыгымнар исеме
1	Урам яктырткычларын энергия саклаучы лампаларга алыштыру, бюджет оешмаларында энергия саклаучы лампаларны алыштыру	Иске Кырлай авыл жирлеге бюджеты
2	Энергетик ресурсларны куллану лимитларын билгеләү	Чыгымнар таләп итми
3	Бюджет оешмаларының тәрәзә уемнарын, нигезләрен жылыту	Чыгымнар таләп итми

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру планы муниципаль программага 2 нче кушымтада күрсәтелде.

5. Муниципаль программаны ресурс белән тәэмин итүне нигезләү

Муниципаль программа чаралары жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырылачак.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруга планлаштырылган ресурслар күләмен нигезләү муниципаль финанслар белән нәтижәле һәм җаваплы идарә итү өчен шартлар тудырудан гыйбарәт һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыру чорына расланган бюджет язмасы нигезендә чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карар нигезендә бюджет йөкләмәләренең билгеленгән лимитлары чикләрендә жирле бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләмен үз эченә ала.

Муниципаль программаны финанслауның гомуми күләме аны гамәлгә ашыруның бөтен чорында жирле бюджет акчалары исәбеннән 297 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:

2022 елда - 5 мең сум;

2023 елда - 5 мең сум

2024 елда - 5 мең сум;

2025 елда - 5 мең сум.

Финанслау күләме фараз характерында һәм чираттагы елга һәм план чорына Иске Кырлай авыл жирлеге бюджеты турында карар проектын эзерләү кысаларында ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

Программаны гамэлгә ашыру барышын баяләргә
мөмкинлек бирә торган гомуми максатчан
күрсәткечләр һәм индикаторлар

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Башлангыч күрсәткеч	Күрсәткеч (еллар буенча)			
			2022	2023	2024	2025
1	Иске Кырлай авыл җирлеге территориясендә кулланыла торган (файдаланыла торган) электр энергиясен исәпләүләр исәпләү приборларыннан файдаланып гамэлгә ашырыла торган электр энергиясе күләме өлеше;	100%	100%	100%	100%	100%
3	Программаны финанслауның гомуми күләмендә энергияне сак тоту һәм энергетик нәтиҗәлелекне күтөрү буенча чараларны финанслау өчен кулланыла торган бюджеттан тыш чаралар күләме	Мең сум	0	0	0	0
4	Электр энергиясен экономияләү	мең кВт-сәг. мең сум	0,1 0,2	0,1 0,3	0,1 0,5	0,1 0,5

«2022-2025 елларга Иске Кырлай авыл жирлегенде энергияне сак тоту нэм
энергетик нэтижэлелекне арттыру» муниципаль программасы
чараларын гамелге ашыру планы

№ т/б	Чаралар исеме	Финанслау күлөме, мең сум						Финанслау чыганагы	Башкару срогы	Башкаручулар ар
		Барлыгы	шул исэптен 2022	2023	2024	2025	буенча			
1	2	3	4	5	6	7	10	11	12	
1	Урам яктырткычларын энергия саклаучы лампаларга алыштыру, бюджет оешмаларында энергия саклаучы лампаларны алыштыру	20,0	5,0	5,0	5,0	5,0	Жирле бюджет	2022-2025	Иске Кырлай авыл жирлеге башкарма комитеты	
2	Энергия ресурсларын кулланыу лимитларын билгелөу							2022-2025	Иске Кырлай авыл жирлеге башкарма комитеты	
3	Администрация бинасында төрөзө уемнарын нэм нигезне жылыту							2022-2025	Иске Кырлай авыл жирлеге башкарма комитеты	
	Барлыгы	20,0	5,0	5,0	5,0	5,0				

2022 елның 1
сентябренә

ЭНЕРГИЯНЕ САК ТОТУ ҺӘМ ЭНЕРГЕТИК НӨТИЖӘЛӘЛЕККӘ АРТТЫРУ
ПРОГРАММАСЫНЫҢ МАКСАТЧАН КҮРСӨТКЕЧЛӨРЕНӘ ИРЕШУ
ТУРЫНДА ХИСАП

№	Программа күрсәткечләре исемә	Үлчәү берәмле ге	Программаның максатчан күрсәткечләре		
			пла н	фак т	тайпылышлар

авыл җирлегә башлыгы

(имза)

(тулы имза)

Баш хисапчы

(имза)

(тулы имза)

2022 нче елның 1 гыйнварына

ЭНЕРГИЯНЕ САК ТОТУ НӘМ ЭНЕРГЕТИК НӨТИЖӘЛЕККЕ АРТТЫРУ ПРОГРАММАСЫ ЧАРАЛАРЫН ГАМӨЛГӨ АШЫРУ ТУРЫНДА
ХИСАП

№	Программа чаралары исеме	Чараларны гамөлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү				Ягулык-энергетик ресурсларны экономияләү					
		Күләме, мең сум		таптылышлар ар	Табигый чагылышта		Улчәү берәмлеге	Бәя чагылышында			
		план	факт		план	факт		план	факт		
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Барлығы										
	Чара буенча барлығы										
	Чаралар буенча барлығы										
	Белешмә: Программаны гамөлгә ашыру елы башыннан барлығы										

авыл жирлегә башлыгы

(имза)

(тулы имза)

Баш хисапчы

(имза)

(тулы имза)